

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

В.Т. Семенов, Т.М. Апатенко

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДУВАННЯ"

(СПЕЦКУРС ЗА НАПРЯМКОМ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ)

(для студентів 5 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 0921
"Будівництво", зі спеціальностями: 7.120102; 8.120102 "Містобудування")

Програма і робоча програма навчальної дисципліни **"Сучасні проблеми містобудування"**; (Спецкурс за напрямком магістерської роботи) (для студентів 5 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 1201 "Архітектура", зі спеціальності 7.120102 (8.120102) "Містобудування"), укл. Семенов В.Т., Апатенко Т.М. - Харків: ХНАМГ, 2009. – 24 с.

Укладачі: професор кафедри містобудування В.Т. Семенов,
старший викладач каф. МБ Т.М. Апатенко

Затверджено на засіданні кафедри містобудування
Протокол № 8 від « 29 » « 06 » 2006 р.

Зміст

стор.

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	9
1.5. Анотації дисципліни.....	10
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	12
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	12
2.2. Зміст дисципліни.....	13
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	14
2.2.2. План лекційного курсу.....	15
2.2.3. Індивідуальне завдання (ІНДЗ).....	16
2.3. Самостійна робота студентів.....	19
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	20
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	23

Вступ

Предметом вивчення курсу є вітчизняний та закордонний досвід зовнішніх та внутрішніх чинників сучасного розвитку архітектури, структури архітектурної діяльності та її нормативно-правової бази. Соціально-економічні, політичні, екологічні, технологічні показники розвитку архітектури та містобудування й архітектурного формоутворення. Оптимізація архітектурних рішень населених міст і регіонів, сучасних мегаполісів, удосконалення проектно-планувальних робіт.

У курсі викладаються питання, щодо розкриття проблем архітектури значення науки для науково-технічного прогресу в сучасних умовах, ознайомлення з основними проблемами сучасної архітектурної діяльності, організації науково-дослідної і творчої діяльності архітекторів у сфері будівництва та архітектури, глобалізація цієї діяльності та результати її втілення в новітні розробки будинків, споруд та містобудівельних просторів великих міст та мегаполісів.

Дисципліна спрямована на формування у студентів (магістрів) цілісного поняття значення архітектури і містобудування для науково-технічного прогресу в сучасних умовах, засвоєння та практичного використання методів теоретичних досліджень.

Основне завдання дисципліни: засвоєння теоретичних засад, та отримання навичок, в результаті яких студенти повинні знати:

- основні положення, пов'язані з нормативно-правовою документацією, законодавчою базою.
- напрямки вирішення основних завдань містобудівельної науки,
- основи міського управління,
- основні положення міського містобудівельного кадастру.

Програма навчальної дисципліни "Сучасні проблеми містобудування"; («Спецкурс за напрямком магістерської роботи») розроблена на основі:

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 1201 «Архітектура», 29.10.2007 р.
- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста (магістра) напряму підготовки 1201 «Архітектура», 29.10.2007 р.
- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста (магістра) за спеціальностями 7.120102 (8.120102) – „Містобудування”, 2007 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Метою вивчення дисципліни є: розкриття проблем архітектури значення науки для науково-технічного прогресу в сучасних умовах, ознайомлення з основними формами особистої та колективної наукової діяльності, організації науково-дослідної і творчої діяльності архітекторів у сфері будівництва та архітектури, глобалізація цієї діяльності та результати її втілення в новітні розробки будинків, споруд та містобудівельних просторів великих міст та мегаполісів.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен виконувати наступні задачі:

Знати

- основні положення, пов'язані з організацією постановки та проведення наукового дослідження.
- напрямки наукового дослідження,
- методологію наукової творчості

Вміти:

- відшукувати та обробляти наукову інформацію.
- застосовувати методи обробки наукових досліджень та результатів експерименту,
- проводити літературний аналіз з напрямків дослідження і скласти науковий реферат
- застосовувати асоціативні методи, засновані на семантичних властивостях понять

Предмет вивчення дисципліни - вітчизняний та закордонний досвід зовнішніх та внутрішніх чинників сучасного розвитку архітектури, структури архітектурної діяльності та її нормативно-правової бази. Соціально-економічні, політичні, екологічні, технологічні показники розвитку архітектури та містобудування й архітектурного формоутворення. Оптимізація архітектурних

рішень населених міст і регіонів, сучасних мегаполісів, удосконалення проектно-планувальних робіт.

Навчальна дисципліна "Сучасні проблеми містобудування"; («Спецкурс за напрямком магістерської роботи») належить до циклу дисциплін за вибором ХНАМГ (обов'язкова), за напрямками 1201 «Архітектура», із спеціальностей 7.120102, (8.120102) – «Містобудування» (магістр архітектури).

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста (магістра) архітектури

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліни
Філософія (у прикладах категорій та законів, що ілюструються розвитком містобудівельної та архітектурної діяльності); Містобудівництво; Архітектурне проектування; Інженерний підготовка міських територій і транспорт Інтер'єр та кольоровознавство Ландшафтна архітектура Архітектурна реконструкція.	Дипломний проект (Магістерська робота).

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

"СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДУВАННЯ" ("СПЕЦКУРС ЗА НАПРЯМКОМ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ")

кількість кредитів/годин 2 / 72

ЗМ 1.1. Історичні, філософські та нормативно-правові основи сучасного розвитку архітектурно-містобудівельної діяльності.

Тема 1. Значення курсу його особливості та взаємозв'язок з іменними дисциплінами.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення містобудівельної діяльності.

Тема 2. генеральні плани забудови міст нового покоління. Розділи генерального плану. Генеральне поетапне планування. Регламенти використання території.

Тема 3. Міський містобудівельний кадастр. Розробка кадастрових систем в Україні та за кордоном.

Тема 4. Зонування території міста. Виділення зон координованого розвитку (проектне регулювання).

Тема 5. Стратегія сталого розвитку в урбанізованих країнах Європи. Програми і проекти просторового розвитку міст.

Тема 6. Архітектурно-композиційні мотиви планування міст. Збереження історико-культурних та архітектурних пам'яток. Теорія, аналіз нормативно-правових актів.

Тема 7. Правила забудови. Порядок вирішення питань розміщення, проектування і будівництва об'єктів містобудування. Конфліктологія в містобудуванні.

Тема 8. Шляхи вдосконалення процедурного регламенту отримання дозвільної документації на проектування і будівництво об'єктів містобудування.

ЗМ 1.2. Виявлення проблем сучасної архітектурно-містобудівельної діяльності, вивчення новітніх принципів та вимог відносно організації практичної архітектурної та містобудівельної діяльності у масштабах всесвіту та умовах глобалізації.

Тема 9. Створення для користувача механізму аналізу та синтезу різноманітних типів територіально-орієнтованої інформації.

Тема 10. Застосування ГІС (геоінформаційних технологій) в різноманітних предметних галузях (екологія, управління земельними ресурсами, земельні й майнові кадастри, містобудівельне та ландшафтне проектування).

Тема 11. Програмне забезпечення . електронні карти населених пунктів..

Тема 12. Основи міського управління. Проблеми місцевого самоврядування в країнах пострадянського простору.

Тема 13. Фактори від яких залежить економічний успіх та привабливість міст.

Тема 14. Використання інформаційних технологій в системі управління містом..

Тема 15. Методи оцінки потенціалу розвитку міст. Моніторинг розвитку міст.

Тема 16. Управління людськими ресурсами, забезпечення кадрової складової в процесі управління містом.

ЗМ 3.3. Підсумки освоєння дисципліни.

Тема 17. Оптимізація архітектурних рішень населених пунктів і регіонів..

Тема 18. Виявлення проблем, які потребують подальшого вивчення..

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побудова, дослідницька)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, технічна тощо)
Вільне володіння проблематикою сучасної архітектурно-містобудівельної діяльності	Виробнича, дослідницька	Створення нових форм, методів і засобів професійного мислення і діяльності
Вільне володіння понятійним і термінологічним апаратом містобудування	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побудова, дослідницька	Забезпечення процесів містобудівельного управління і проектування, реконструкція, експлуатація населених місць і регіонів відповідно до потреб населення і держави
Вміння розробляти проекти, концепції, програми, сценарії та плани містобудівельного розвитку населених місць	Виробнича, дослідницька	Оптимізація архітектурних рішень населених місць і регіонів
Здатність надавати консультаційні послуги в галузі архітектури та містобудування	Виробнича, соціально-побудова	Культурно-технічна та соціотехнічна, професійна практика в суспільстві
Здатність брати участь в експертизі та здійсненні аналізу складних архітектурно-містобудівельних ситуацій	Виробнича, соціально-побудова	Застосування методів імітаційного моделювання та багатофакторної оцінки якості містобудівельних рішень

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Семенов В.Т. , Апатенко Т.М., Чепурна С.М. Правила забудови м. Харкова – Х.: Міськрада -2007.
2. Бабаєв В.М. Практика муніципального управління. – Х.: ХДАМГ, 2002.
3. Семенов В.Т., Штомпель Н.Е., „Центр мегаполіс” ХНАМГ. Міжнародна науково-практична конференція „Актуальные проблемы градостроительства и жилищно-коммунального комплекса”. М., 2003.
4. Бабаєв В.Н. Проблемы стратегического планирования муниципального развития в условиях переходных экономик // Коммунальное хозяйство городов. – К.: Техніка -2002.
5. Білоконь Ю.М. Генеральна схема планування території України як інформаційний ресурс сталого розвитку міст.// Коммунальное хозяйство городов. – К.: Техніка. -2002.
6. Бабаєв В.Н., Семенов В.Т., Шутенко Л.Н. „Центр мегаполіс” Инновационная структура для реформирования жилищно-коммунального хозяйства г.Харькова ” // Коммунальное хозяйство городов. –К.: Техніка – 2003.
7. Ключниченко Е.Е. Современные проблемы и задачи формирования энергоэффективных городов. - К.: Техніка – 2003.
8. Семенов В.Т., Шипулин В.Д., Штомпель Н.Э., Оптимизация использования территориальных ресурсов мегаполиса Харькова путем создания единого информационного поля. // Коммунальное хозяйство городов. – К.: Техніка. -2002.
9. Шутенко Л.Н. „Городской проект” как средство подготовки и переподготовки кадров для управления городом. // Коммунальное хозяйство городов. – К.: Техніка. -2002.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

Сучасні проблеми містобудування (Спецкурс за тематикою магістерської роботи)

Мета – розкриття проблем архітектури значення науки для науково-технічного прогресу в сучасних умовах, ознайомлення з основними формами особистої та колективної наукової діяльності, організації науково-дослідної і творчої діяльності архітекторів у сфері будівництва та архітектури, глобалізація цієї діяльності та результати її втілення в новітні розробки будинків, споруд та містобудівельних просторів великих міст та мегаполісів.

Предмет вивчення дисципліни – вітчизняний та закордонний досвід зовнішніх та внутрішніх чинників сучасного розвитку архітектури, структури архітектурної діяльності та її нормативно-правової бази. Соціально-економічні, політичні, екологічні, технологічні показники розвитку архітектури та містобудування й архітектурного формоутворення. Оптимізація архітектурних рішень населених міст і регіонів, сучасних мегаполісів, удосконалення проектно-планувальних робіт.

Аннотация программы учебной дисциплины

Современные проблемы градостроительства (Спецкурс по тематике магистерской работы)

Цель – раскрытие проблем архитектуры значение науки для научно-технического прогресса в современных условиях, ознакомление с основными формами отдельной и коллективной научной деятельности, организации научно-исследовательской и творческой деятельности архитекторов в сфере строительства и архитектуры, глобализация этой деятельности и результаты ее

внедрения в инновационные разработки зданий, сооружений и градостроительных пространств крупнейших городов и мегаполисов.

Предмет изучения дисциплины – отечественный и зарубежный опыт внешних и внутренних факторов современного развития архитектуры, структуры архитектурной деятельности и ее нормативно-правовой базы. Социально-экономические, политические, экологические, технологические показатели развития архитектуры и градостроительства, а также архитектурного формообразования. Оптимизация архитектурных решений населенных пунктов и регионов, современных мегаполисов, усовершенствование проектно-планировочных работ.

The summary of the program

"Modern Problems of the Urban Planning"
(The Specially Course of the Magisterially Study)

The Object of the study - modern of the urban practice, city, megapolises and regions, of the urban designing, motivation of the design decisions by means of different paradigms, provision comfortably conditions for development and organizations of the harmonious ambiances and normal vital activity in settlings, city, megapolises and regions.

The Purposes of the study: mastering ability, modern approach, the forms, methods, facility, technician, quality, skills, skill, and knowledge's of the modern urban practical person.

Domestic and foreign attempt of external and inner factors of the modern development of the architecture, and strictly of the architecturally activity and of the basic lay architecture.

The socially and economically, politically, ecology and technologically factors of the development of the architecture and urban planning. The optimizations architecture decisions of the urban practice, city, megapolises and regions.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (магістра) за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: Відповідно ECTS –2 Модуль – 2 Змістовних модулів – Загальна кількість годин - 72	Напрями: 1201 Містобудування Спеціальність: 7.120102, (8.120102) - Архітектура Освітньо- кваліфікаційний рівень: спеціаліст (магістр) архітектури	Статус дисципліни: обов'язкова Рік підготовки: 5 -й Семестр: 10 Лекції: - 32 год. Практичні: 0 год. Самостійна робота: 40 год. Вид підсумкового контролю: 10семестр – залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 59% до 41 %

Структура робочої програми навчальної дисципліни „Сучасні проблеми містобудування”, („Спецкурс за тематикою магістерської роботи”) наведена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Семестр(и)	Загальний обсяг		Годин							Іспити (сем.)	Заліки (сем.)	
		Кредити	Години	Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	ПЗ семінари	ЛР		КР	КП/ КуР			РГР
спеціалізація 7.120102	10	2	72	32	32	-	-	40	-	-	10		
спеціалізація 8.120102	10	2	72	32	32	-	-	40	-	-	10		

У процесі навчання студенти (магістри) отримують необхідні знання під час проведення аудиторних (лекційних) занять. Велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів (магістрів). Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1

(2/72)

ЗМ 1.1. Історичні, філософські та нормативно-правові основи сучасного розвитку архітектурно-містобудівельної діяльності.

(1/36)

Тема 1. Значення курсу його особливості та взаємозв'язок з іменними дисциплінами.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення містобудівельної діяльності.

Тема 2. генеральні плани забудови міст нового покоління. Розділи генерального плану. Генеральне поетапне планування. Регламенти використання території.

Тема 3. Міський містобудівельний кадастр. Розробка кадастрових систем в Україні та за кордоном.

Тема 4. Зонування території міста. Виділення зон координованого розвитку (проектне регулювання).

Тема 5. Стратегія сталого розвитку в урбанізованих країнах Європи. Програми і проекти просторового розвитку міст.

Тема 6. Архітектурно-композиційні мотиви планування міст. Збереження історико-культурних та архітектурних пам'яток. Теорія, аналіз нормативно-правових актів.

Тема 7. Правила забудови. Порядок вирішення питань розміщення, проектування і будівництва об'єктів містобудування. Конфліктологія в містобудуванні.

Тема 8. Шляхи вдосконалення процедурного регламенту отримання дозвільної документації на проектування і будівництво об'єктів містобудування.

ЗМ 1.2. Виявлення проблем сучасної архітектурно-містобудівельної діяльності, вивчення новітніх принципів та вимог відносно організації практичної архітектурної та містобудівельної діяльності у масштабах всесвіту та умовах глобалізації.

(1/36)

Тема 9. Створення для користувача механізму аналізу та синтезу різноманітних типів територіально-орієнтованої інформації.

Тема 10. Застосування ГІС (геоінформаційних технологій) в різноманітних предметних галузях (екологія, управління земельними ресурсами, земельні й майнові кадастри, містобудівельне та ландшафтне проектування).

Тема 11. Програмне забезпечення. Електронні карти населених пунктів.

Тема 12. Основи міського управління. Проблеми місцевого самоврядування в країнах пострадянського простору.

Тема 13. Фактори від яких залежить економічний успіх та привабливість міст.

Тема 14. Використання інформаційних технологій в системі управління містом.

Тема 15. Методи оцінки потенціалу розвитку міст. Моніторинг розвитку міст.

Тема 16. Управління людськими ресурсами, забезпечення кадрової складової в процесі управління містом.

Тема 17. Оптимізація архітектурних рішень населених пунктів і регіонів.

Тема 18. Виявлення проблем, які потребують подальшого вивчення.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Таблиця 2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента (магістра)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2 / 72	32	-	-	40
ЗМ 1.1	1 / 36	16	-	-	20
ЗМ 1.2	1 / 36	16	-	-	20

2.2.2. План лекційного курсу

Таблиця 2.4. План лекційного курсу з навчальної дисципліни для спеціальності 7.120100- спеціаліст архітектури /8. 120100-магістр архітектури

Зміст навчальної дисципліни (теми, підтеми)		Обсяг у годинах
		7.120102/ 8.120102
1	2	3
Модуль 1. Сучасні проблеми містобудування		32
ЗМ 1.1. Історичні, філософські та нормативно-правові основи сучасного розвитку архітектурно-містобудівельної діяльності.		14
1	Значення курсу його особливості та взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Законодавче та нормативно-правове забезпечення містобудівельної діяльності.	1/0
2	Генеральні плани забудови міст нового покоління. Розділи генерального плану. Генеральне поетапне планування. Регламенти використання території.	2/1
3	Міський містобудівельний кадастр. Розробка кадастрових систем в Україні та за кордоном.	2/4
4	Зонування території міста. Виділення зон координованого розвитку (проектне регулювання).	2
5	Стратегія сталого розвитку в урбанізованих країнах Європи. Програми і проекти просторового розвитку міст.	2
6	Архітектурно-композиційні мотиви планування міст. Збереження історико-культурних та архітектурних пам'яток. Теорія, аналіз нормативно-правових актів.	2
7	Правила забудови. Порядок вирішення питань розміщення, проектування і будівництва об'єктів містобудування. Конфліктологія в містобудуванні.	2
8	Шляхи вдосконалення процедурного регламенту отримання дозвільної документації на проектування і будівництво об'єктів містобудування.	1
ЗМ 1.2. Виявлення проблем сучасної архітектурно-містобудівельної діяльності, вивчення новітніх принципів та вимог відносно організації практичної архітектурної та містобудівельної діяльності у масштабах всесвіту та умовах глобалізації.		14
9	Створення для користувача механізму аналізу та синтезу різноманітних типів територіально-орієнтованої інформації.	1

Продовження табл.

1	2	3
10	Застосування ГІС (геоінформаційних технологій) в різноманітних предметних галузях (екологія, управління земельними ресурсами, земельні й майнові кадастри, містобудівельне та ландшафтне проектування).	2
11	Програмне забезпечення . електронні карти населених пунктів.	2
12	Основи міського управління. Проблеми місцевого самоврядування в країнах пострадянського простору.	2
13	Фактори від яких залежить економічний успіх та привабливість міст.	2
14	Використання інформаційних технологій в системі управління містом..	2
15	Методи оцінки потенціалу розвитку міст. Моніторинг розвитку міст.	2
16	Управління людськими ресурсами, забезпечення кадрової складової в процесі управління містом.	1
ЗМ 3.3. Підсумки засвоєння дисципліни		4
17	Оптимізація архітектурних рішень населених пунктів і регіонів.	2
18	Виявлення проблем, які потребують подальшого вивчення.	2
Разом		32

2.2.3. Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання: наукового реферату - доповіді.

Мета наукового реферату - доповіді – висвітлення актуальної наукової тематики по проблемам сучасного містобудування.

Пропозиції за тематикою наукового реферату-доповіді:

- Деякі особливості формування містобудівельного середовища в умовах архітектурної реконструкції.
- Принципові завдання, як нагальні питання розробки концепції комплексних програм міського розвитку в межах регіону за досвідом розвитку сучасних міст України.

3. „Зонінг” в системі регулювання містом як інструмент збереження культурної спадщини.
4. Критерії визначення меж функціональних зон міста за різномірним функціональним призначенням основних структурних одиниць міста.
5. Вирішення проблеми урбанізації та будівництва в країнах Західної Європи.
6. Створення багатофункціональних торговельних центрів – освоєння приміських територій на прикладі розвитку міст США.
7. Урахування наслідків субурбанізації, як однієї з головних проблем розвитку сталих мегаполісів США, в сучасних умовах розвитку найзначніших міст України.
8. Принципи розробки, застосування та значення кадастрових систем які існують в світі.
9. Теоретичні та концептуальні засади, що лежать в основі містобудівельної практики.
10. Історичний розвитку містобудівельної діяльності. Позитивний та негативний досвід на тлі сучасного розвитку міста.
11. Нормативно-правові та законодавчі засади сучасної містобудівельної практики.
12. Цінні установи та актуальні наукові концепції в галузі збереження історичної забудови міст .
13. Процеси та функції, що забезпечують міські моніторингові системи різного призначення.
14. Проблеми, що виникають внаслідок містобудівельної діяльності, щодо незаконного використання містобудівельних територій.
15. Проблеми реконструкції архітектурного і містобудівельного середовища в контексті правового та проектного регулювання. Правила забудови міста.
16. Актуальність вирішення проблематики розробки ландшафтно-рекреаційних територій у межах сучасних мегаполісів на прикладах розробки новітніх концепцій цього питання.

17. Місце і модулі програмування у сучасному містобудуванні в контексті використання геоінформаційних технологічних програм.
18. Комплексне оцінювання території як один з основних чинників постанови та вирішення містобудівельних проблем.
19. Значення та концепції розвитку та реконструкції підземної урбаністики.
20. Поняття: „кризовий стан, ситуація, проблема”.
21. Оцінка наслідків втілення проектних ідеалізацій у життя в контексті реконструкції, реставрації архітектурного середовища.
22. Спостереження, що супроводжують оцінку та аналіз стану міських земель.
23. Досвід утилізації продуктів міських проектів, що вичерпали свої ресурси.
24. Функції та призначення програм музеїфікації, пантенізації та захоронення у містобудівельній технології в контексті архітектурної реконструкції.
25. Програма екологізації у відповідності до всіх стадій містобудівельної технології.
26. Принципи удосконалення управління розвитком міст на вітчизняних та закордонних прикладах.
27. Актуальні проблеми збереження унікальних ландшафтів, щодо розвитку міських та заміських територій міста.
28. Перспективи втілення земельного кадастру в Україні в сучасну структуру управління містом з метою його розвитку та вирішення нагальних проблем.
29. Містобудівельні методи регулювання земельних відносин в контексті управління.
30. Основні завдання та засади моніторингу земель як складової державного моніторингу.

У процесі виконання наукового реферату - доповіді спеціалісти (магістри) закріплюють одержані теоретичні знання в частині створення оптимальних рішень, з точки зору вирішення проблем в галузі архітектурного і містобудівельного середовищ, знаходження потрібних засобів та методів, опановують навичками роботи з науково - довідковою та нормативною літературою.

Науковий реферат - доповідь вважається зарахованим, якщо спеціаліст (магістр) виконав поставлені завдання в повному обсязі та отримав відповідний результат. Зарахований науковий реферат - доповідь після її успішного захисту є заліком (10 семестр).

Науковий реферат - доповідь оформлюються відповідно до вимог ВАК України в частині оформлення наукових статей, та складається з основних частин:

- Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок з важливішими науковими і практичними завданнями;
- Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається магістр;
- Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означений реферат;
- Формування основних цілей – постановка завдання тематики реферату;
- Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2.3. Самостійна робота студентів (магістрів)

Самостійна робота (Ср) складається з роботи над підручниками та іншими засобами інформації по тематичним питанням, та виконанню науково дослідної роботи, яка супроводжується консультаціями лектора.

Самостійна робота студентів (магістрів) полягає в виборі напрямку вирішення проблем розвитку сучасних мегаполісів. Цей вибір є тематикою теоретичної частини дипломного проекту (майбутньої магістерської роботи) (в узгодженні з керівником). Пошук, набування та опрацювання наукової

інформації. Робота з науковою літературою. І як наслідок реферат методологічного, або оглядового характеру по темі дослідження.

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань спеціалістів (магістрів) викладач проводить в наступних формах:

1. Оцінювання роботи магістрів у процесі лекційного курсу.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання (наукового реферату).
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення проміжного контролю.
5. Проведення модульного контролю.
6. Проведення підсумкового письмового іспиту.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для магістрів наведені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5. Засоби і форми поточного контролю

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Максимальна кількість балів %
Модуль 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
Захист науково-дослідної роботи	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Диференційний залік	40
Всього за модулем 1	100 %

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення лекційних занять та консультацій і має на меті перевірку рівня підготовленості магістра до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи спеціаліста (магістра) протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання індивідуального навчально-графічного завдання (наукового реферату);
- 3) виконання самостійної роботи з додатковою літературою;
- 4) виконання поточного контролю;
- 5) виконання проміжного контролю.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного наукового реферату магістром або його усної відповіді за усіма п'ятьма зазначеними критеріями.

Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Оцінювання проводять за наступними критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння правильно визначати проблематику питання, робити останніх аналіз досліджень і публікацій;
- 5) уміння чітко формулювати постановку завдання (мета роботи);
- 6) уміння професійно розгорнути тематику роботи та робити змістовні висновки.

Контроль виконання поставлених завдань при проведенні тестових запитань здійснюється протягом 10-го семестру. За успішне, активне та систематичне відвідування лекцій, вдале проходження тестового контролю протягом першого модулю, магістр отримує оцінку «відмінно» або 60 % за поточний контроль;

Якщо спеціаліст (магістр) активно та систематично відвідує лекції, достатньо проходить тестовий контроль протягом першого модулю, магістр

отримує оцінку «добре» або 55 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремих змістовий модуль (табл. 2.5).

Контроль виконання поставлених завдань при проведенні проміжних тестів, здійснюється протягом 10-го семестру. За успішне та систематичне виконання поставлених завдань протягом всього курсу магістр отримує оцінку «відмінно» або по 20 % за поточний контроль;

Якщо магістр виконує поставлені завдання з відсутністю окремих уточнень, які пояснюють вирішення завдання, то він отримує оцінку «добре» або по 15 % за поточний контроль, які враховують у відповідній сумі балів за кожний окремих модуль (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 - Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання							
	Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>		
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0	
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>	<i>незадовільно</i> <i>* FX*</i>	
ECTS, % * студентів	<i>A</i> <i>10</i>	<i>B</i> <i>25</i>	<i>C</i> <i>30</i>	<i>D</i> <i>25</i>	<i>E</i> <i>10</i>	<i>F*</i>	<i>FX*</i>	
	<i>не враховується</i>							

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Белозерцев В.И. Техническое творчество. Методологические проблемы. Ульяновск, 1975. 2. Буш Г.Я. Аналогия и техническое творчество. Рига, 1981. 3. Капица П.Л. Эксперимент, теория, практика. М, 1977. Корюкова А.А. Основы научно-технической информации. М., 1985. 4. Кукушкин В.Д., Неволин И.Ф. Организация умственного труда, М., 1980. 5. Крутов В.И., Грушко И.М. Основы научных исследований.- М: Высш. Шк, 1989. 6. Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф. Технологія наукових досліджень і технічної творчості. К.: Знання України, 2006. 7. Чус А.В. Основы технического творчества. К., 1983. 8. Щедровицкий Г.П. Синтез знаний: проблемы и методы. На пути к теории научного знания.- М.: Наука, 1989. 	ЗМ 1.1-1.2
2. Додаткові джерела	
<ol style="list-style-type: none"> 1. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» -К.:Укрархбудінформ, 1993. – 107 с. 2. Містобудування (Довідник проектувальника), за загальною редакцією Панченко Т.Ф. Укрархбудінформ, - К., 2001. 	ЗМ 1.1-1.2
3. Методичне забезпечення	
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ для практичних занять та самостійної роботи з курсів «Науково-дослідна робота студентів (НДРС)» Харків: ХНАМГ, 2007 -: доц. О.С. Безлюбченко	ЗМ 1.1-1.2
Інформаційне забезпечення до виконання наукової роботи: Word. Excel. AutoCAD. ArcView. Компас	ЗМ 1.1-1.2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни "Сучасні проблеми містобудування"; (Спецкурс за напрямком магістерської роботи) (для студентів 5 курсу денної форми навчання) освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) архітектури, напрямів підготовки 1201 – "Архітектура", – спеціальностей 7.120102; 8.120102 "Містобудування").

Укладачі: Владлен Трохимович Семенов
Тетяна Миколаївна Апатенко

План 2009, поз. 949 Р

Підп. до друку 21.10.2009 р.	Формат 60 x 84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі	Умовн.- друк.арк. 1,0	Обл.- вид арк. 1,3
Зам.№ 5254	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул.Револуції, 12
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул.Револуції, 12